

מבול הצעות חוק
לכרסום החירויות
עמ' 7

כועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדדדד

زوهديرخ ZO HADEREKH
גיליון 15 / 10 באפריל 2024

אחדות פלסטינית ופילוג ישראלי

שיח סרבנים / 6

גל סכסוכי עבודה
בצל המלחמה / 5

משדרים מאסטר שף מהמטבח של ביבי

"סערה ברשתות החברתיות בעקבות החלטות הערוצים 11, 12 ו-13 להמשיך לשדר את תכניות הפריים טיים שלהם כמתוכנן במקום לשדר בשידור חי את ההפגנות הסוערות שפרצו בתל אביב ביוזמת משפחות החטופים, אשר כללו גם הבערת מדורות וחסימת צירים מרכזיים. אלפי בני אדם השתתפו בהפגנות. ערוץ 13 האריכו אמנם את המהדורה שלהם ודיווחו על ההפגנות, אך כעבור כמה דקות עברו לשדר את 'שנות ה-90'. ערוץ 11 חזר לשידור חי מהמחאה בתל אביב ב-15:22 לאחר שהתוכנית 'פגישה' הסתיימה, בעוד ערוץ 13 עברו מאוחר יותר למבזק המיוחד בתום 'שנות ה-90'. אחד הצייצנים שיתף ציוץ שבו נכתב 'ליל גלנט 2' והוסיף: 'בטלוויזיה - שנות ה-90, מאסטר שף, רוני קובן בשיחת נפש עם גלית דיסטל'. אחר כתב: 'למה המדינה בוערת ועדיין משדרים מאסטר שף?!'."

"זואלה תרבות", 30.3

מכתבים למערכת

שתיקה איננה אופציה

אמרו לנו שהסכסוך כבר לא רלוונטי. מכרו לנו שאפשר לנהל אותו, לשים אותו בצד, לדבר עליו אחרי שביבי ילך ואחרי שנסכים בינינו. קונספציה זו התרסקה ב-7.10, ועכשיו אלה שטיפחו אותה דורשים מאיתנו להתפכח. לא. הכתובת הייתה על הקיר ואנחנו הצבענו עליה שוב ושוב. זה תמיד היה התפקיד שלנו - לומר אמת גם כשקשה. התפקיד הזה נעשה קריטי מתמיד. ממש עכשיו, ברגע זה, נמקים חטופים ישראלים בעזה. ברגע זה ממש חייל נוסף אולי מאבד רגל. ברגע זה ממש, ילד בעזה גווע ברעב. וברגע זה ממש יושבים בממשלה אנשים שמדברים בגלוי על טרנספר ועל הקמה מחדש של התנחלויות בעזה. אם לא נשים לב, זה לגמרי תרחיש שיכול לקרות. זה בדיוק הרגע להסתכל על מה שאנחנו עושים - בעזה ובגדה. אתם יכולים לדמיין לבד כמה זה קשה לשבור שתיקה באקלים הנוכחי. ובכל זאת חיילים וחיילות ממשיכים להגיע אלינו כל הזמן, מהמלחמה בעזה או משירות בגדה. פרסום העדויות שלהם עשוי להיות הדבר הכי חשוב שארגון שוברים שתיקה עשה מימיו.

כדי שנוכל להוציא את הפרויקט השאפתני הזה לפועל ולהציג לציבור תמונה מקיפה של הלחימה שלנו בעזה, כמו גם את המצב בגדה, אנחנו משיקים קמפיין גיוס תרומות חדש. לפני שאנחנו פונים לקהל הרחב, חשוב לנו קודם כל לפנות אליכם - מעגל התומכים הכי קרוב שלנו.

לא משנה אם זה 50, 100 או 500 שקלים: התמיכה הכספית שלכם תהיה נקודת הפתיחה לקמפיין שיושק בקרוב, ואנחנו מקווים שהיא גם תעודד את שאר התומכים שלנו לתרום. התמיכה והשותפות שלכם תמיד סייעו לנו לאסוף ולאמת עדויות לפי הסטנדרטים המחמירים ביותר, ולפרסם אותן כדי שהציבור יידע איך נראית השליטה שלנו בגדה ובעזה.

עבודה זו נעשתה דחופה יותר. עכשיו, יותר מתמיד, כדי שנוכל להמשיך לתת בימה לחיילים וכדי שקולם יוביל לשינוי - אנחנו זקוקים לתרומה שלכם.

נדב וימן, שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

משטרת ישראל בחזרה לעתיד

"בעקבות ההפגנה הסוערת ליד מעון ראש הממשלה בנימין נתניהו בירושלים, המשטרה ציינה בערר שהגישה לבית המשפט המחוזי בעיר על ההחלטה לשחרר שלושה חשודים במעורבות בהתפרעויות: 'מדובר באירוע שמזכיר תמונות של הפיכה אלימה במדינות דיקטטוריות, שבסופן השליט הובל לרחוב ו/או נשחט לעיני כל או הוכה, ובכל מקרה הודח מתפקידו על ידי המון זועם ואלים'."

לירן תמרי, "זיינט", 3.4

הבל הבלים אָמֵר קֶהֶלֶת

"הנהלת פורום קהלת הודיעה ביום חמישי שעבר לעובדי הארגון כי הוא יבצע קיצוצים עמוקים, המוערכים בכ-50% מכוח האדם. לפי נתוני רשם העמותות במשרד המשפטים, ב-2022 היו לפורום 78 עובדים. הסיבה העיקרית לקיצוץ היא הפסקת התרומות של המיליארדר היהודי-אמריקאי ארתור דנצ'יק. זמן קצר אחרי הפרסום, כינס מנכ"ל הפורום, מאיר רובין, את העובדים והעביר להם מסר כי הארגון יצלה את הפסקת התרומה. אך כעת, כשבעה חודשים לאחר הפסקתן, נאלץ הפורום לבצע קיצוץ משמעותי בתוך הארגון. מאז ההודעה, שוררות תחושות קשות בקרב העובדים, ובקורת פנימית רבה על התנהלות הפורום סביב הפיכה המשטרית. בשל העובדה שמדובר בקיצוץ משמעותי הרי שלא מדובר רק בהתייעלות ובקיצוץ בשומנים, אלא גם בפגיעה בפעילות הארגון. כך יפוטרו עובדים מכל המחלקות, סטודנטים כמעט ולא יועסקו בפורום, והיקף המשרה של עובדים רבים יצומצם משמעותית."

שלמה טייטלבוים, "כלכליסט", 2.4

חסמבה במלונות הפאר של מיאמי

"יאיר נתניהו, בנו של ראש הממשלה, הגיש תביעת דיבה בסך חצי מיליון שקלים נגד העיתונאי אורי משגב. מעבר להוצאת דיבה ופגיעה בפרטיות טוען נתניהו הבן כי הפרסומים אסורים על פי חוק שכן הוא מאובטח בידי שב"כ ועל כן אין לפרסם מידע על מיקומו ומעשיו. נתניהו הבן חי במיאמי בחודשים האחרונים ולפי פרסום בחדשות 12 עלות אבטחתו עומדת על כ-207 אלף בחודש."

אורן פרסיקו, "העין השביעית", 31.3

תביעה דיבה במדינת הלכה

"מתיישבים הגישו תביעת דיבה לבית דין רבני נגד פעיל השמאל [הרב] אריק אשרמן בטענה כי פרסם עליהם דברים שקריים. עו"ד מנשה יאדו מארגון חוננו הגיש תביעת לשון הרע בסך 50,000 שקלים לבית הדין לממונות 'ארץ חמדה', נגד פעיל השמאל אריק אשרמן אשר פרסם לפני כחודש פוסט בדף הפייסבוק שלו ובו תיעוד של מתיישבים הפולשים, לטענת אשרמן, לאדמות פרטיות של ערבים."

שילה פריד, "מקור ראשון", 27.3

מנהיגי חז"ל וחד"ש בהפגנה בדיר חנא לציון יום האדמה, 30 במרץ 2024 (צילום: אל-אתיחאד)

אחדות פלסטינית ופילוג ישראלי

בשיתוף פעולה עם אונר"א. האם ייתכנו כזבים גדולים מאלה שמשמיע שר החוץ של הכיבוש? המאבקים המצטברים של הפלסטינים בארץ ובחו"ל, בזירות השונות ובאמצעים השונים, השיג שני הישגים: ראשית, שכנוע דעת הקהל בצדקתה של הסוגיה הפלסטינית; שנית, הפחתת הסיוע לישראל, וחשיפתה כישות כובשת ותוקפנית. אך כדי לחסוך זמן יקר וקורבנות רבים, חיוני להגשים את שני התנאים: אחדות לאומית פלסטינית ומציאת שותפים בקרב הציבור הישראלי.

הקומוניסטים הבינו אמת זו בשלב מוקדם. המפלגה הקומוניסטית הישראלית וחד"ש בנו מורשת של מאבק ושל פעילות משותפת נגד הכיבוש והציונות. תפיסה זו צריכה להדריך גם את הפלגים הפלסטיניים ולהיות בסיס לפעילותם.

חמאדה פראענה, "אל-אתיחאד"

עיר עמים ובמקום עתרו לבג"ץ נגד האפוטרופוס

העמותות עיר עמים ובמקום עתרו בשבוע שעבר לבג"ץ נגד האפוטרופוס הכללי במשרד המשפטים ונגד הוועדה המחוזית לתכנון ובניה בירושלים. הארגונים ביקשו מבית המשפט לקבוע כי לאפוטרופוס הכללי אין סמכות ליזום או להגיש תוכניות בניה בנכסים שהוא מחזיק בירושלים המזרחית שתחת כיבוש ישראלי. כן דרשו העמותות שיבוטלו התוכניות שכבר קודמו לבניית שלוש התחלואות בירושלים המזרחית. מהעתירה עולה כי בשנת 2017, בתקופת כהונת איילת שקד כשרת המשפטים מטעם מפלגת הבית היהודי, הועבר ניהול הנכסים הנטושים בירושלים המזרחית, ובה בלבד, למחלקה הכלכלית באפוטרופוס הכללי, שבראשה עומד פעיל אותה המפלגה ימנית קיצונית, חננאל גורפינקל. בעתירה נכתב: "מאז נדמה כי מי שהיה אמור להיות נאמן הנכסים, הפך מי שמוכיל מהלכים נדל"ניים של ייזום, פיתוח ושיוק מקרקעין לטובת הקמת התחלואות חדשות". יצוין שהתחלואות מנוגדות לחוק הבינלאומי, ובירושלים המזרחית הן מובילות גם לעקירת קהילות שלמות מבתיהן ופוגעות קשות באפשרות להסדר מדיני עתידי.

המחאה הסוערת שנערכה מול הכנסת (2.4) בדרישה לעסקת חטופים, והפגנות דומות לה שהתקיימו ברחובות תל אביב וחיפה, מצביעות על מתח פנימי גובר בין מרכיבי החברה הישראלית. מתח זה הוא תנאי הכרחי להגשמת שאיפותיו של העם הערבי הפלסטיני לסיום הכיבוש ולהקמת מדינתו העצמאית. ללא מתח פנים-ישראלי זה, לא יוכלו הפלסטינים לזכות בשוויון במדינת ישראל ולא בעצמאות בשטחים שנכבשו ב-1967 – ועל אחת כמה וכמה לא ישיגו את שיבת הפליטים לערים ולכפרים מהם נעקרו בנכבה.

התנאי הראשון והחשוב ביותר להצלחת הפרויקט הלאומי הפלסטיני הדמוקרטי הוא סיום הפילוג הפנים-פלסטיני. דרושים שיתוף פעולה ואחדות בין כל הכוחות הפוליטיים, הפלגים והמפלגות של העם הפלסטיני במסגרת אש"ף ומוסדותיו – המועצה הלאומית הפלסטינית, המועצה המרכזית, הוועד הפועל והרשות הפלסטינית.

התנאי השני הוא ערעור הקונסנזוס הציוני בשורות החברה הישראלית במטרה לפעול בתוכה ולמצוא בין מרכיביה שותפים למאבק בכיבוש, באפליה, בגזענות ובציונות ולמען עתיד משותף. לשני העמים אינטרסים משותפים כמו שוויון ופיתוח. אינטרסים אלה ניתן להגשים באמצעות פתרון שתי המדינות, או אף במסגרת מדינה דמוקרטית אחת שתתבסס על הזהויות הפלסטינית והישראלית ועל השפות הערבית והעברית, תקיים שוויון בין-דתי ותתנהל לפי הכרעת הרוב הדמוקרטי.

גוברת התמיכה הבינלאומית במאבק הפלסטיני

חודש אוקטובר והשלכותיו הקשות חוללו תמורות בעולם. השינוי ניכר בהפגנות הסולידריות הנערכות באירופה, בארצות-הברית, בקנדה, באוסטרליה ועוד. למרות התחלואות הצנועות, הפגנות אלה מעידות על שינוי ממשי בדעת הקהל העולמית בנוגע לסוגיה הפלסטינית. בעולם כבר מערערים על הנרטיב והחזון של הכובש, המבוססים על אי-צדק, הונאה ושלילת הזכויות של העם הפלסטיני במולדתו. כפי שאמר ג'וזפ בורל, האחראי על יחסי החוץ של האיחוד האירופי, בוועידת בריסל שנועדה לדון בהכנסת סיוע לעזה: "עזה אינה על סף רעב, אלא כבר סובלת מרעב המשפיע על אלפי אנשים ומשמש את ישראל ככלי נשק. ישראל – הכוח הכובש – גורמת לרעב". שר החוץ ישראל כ"ץ השיב לבורל ברוב חוצפתו: "אפשרנו לסיוע להיכנס, אך חמאס בולם אותו

בעקבות הקריאות בכנסת להלאמת הנמל בוטלו הפיטורים של מחצית עובדי נמל אילת

פרידמן (יש עתיד) מתחה ביקורת על היעדרות מנכ"ל הנמל מהישיבה, ואמרה: "העיר אילת נכוונה רבות בשנים האחרונות. העיר אירחה מספר מטורי של מפונים בלי שהעירייה קיבלה עזרה. הפרנסה נפגעה ושוב רוצים לפגוע בה. ומי רוצה לעשות את זה? חברות שמרוויחות מיליונים". עו"ד ניר אייזנברג, מנהל חטיבת נמלי הים בהסתדרות, הבהיר: "כל יום שהאחים נקש מחזיקים בנמל אילת הוא יום שבו נכס אסטרטגי של מדינת ישראל יורד לטמיון. בהסכם הקיבוצי יש אפשרות לפיטורי צמצום, אבל אלה צריכים להיעשות בהדברות ובהסכמה. שבועיים לפני ההודעה של המנכ"ל על פיטורי 50% מהעובדים, ישבנו עם יו"ר חברת נמלי ישראל, יו"ר נמל אילת ויו"ר איגוד עובדי התחבורה בהסתדרות, והגענו למתווה של ניצול ימי חופשה. מפטרים עובדים למרות שבשנה שעברה משכו הבעלים דיבידנד של 50 מיליון שקל, ובמשך עשור גלגלו מיליונים".

ההסתדרות מסרה בראשון (7.4), כי משרותיהם של 60 עובדי נמל אילת ניצלו לאחר שהנהלה חזרה בה מהליך הפיטורים. באותו יום נערכה ישיבה בבית הוועד הפועל של ההסתדרות בתל-אביב בהשתתפות אנשיה ונציגים של הנהלת הנמל וחברת נמלי ישראל "בה הוסכם על הבנות שימנעו את פיטורי העובדים". משה אזולאי, יו"ר מרחב אילת בהסתדרות, שהשתתף בישיבה מסר: "עובדי נמל אילת הוכיחו יכולת ארגונית מדהימה, ובתמיכה של ההסתדרות הורידו את הפיטורים מעל סדר היום".

בעקבות ההודעה של הנהלה בדבר פיטורי העובדים, הוכרז על סכסוך עבודה בנמל. בשבוע שעבר (1.4) נערכה ישיבה בנושא בוועדת הכלכלה של הכנסת ביוזמת ח"כ עופר כסיף (חד"ש). "לא נאפשר את הפיטורים של עובדי נמל אילת! לא ניתן לאחים נקש להרוויח על חשבון העובדים בתירוץ של מצב חירום!", הכריז כסיף בתחילת הישיבה, בה השתתפו נציגים של עובדי הנמל הדרומי.

בתום הישיבה, המליצה הוועדה בראשות ח"כ דוד ביטן (הליכוד) למשרד התחבורה לא לממש את האופציה של משפחת נקש להארכת הזיכיון בנמל ולהחזירו לרשות המדינה. במילים אחרות: להלאים את הנמל. עוד דרשה הוועדה ממשרד האוצר ומההסתדרות לנהל מו"מ מול הנהלת הנמל במטרה למנוע את הפיטורים. הוועדה הבהירה כי אם לא יושגו הסכמות, ככונתה לדרוש חזרה את כל כספי הסיוע ולבטל את ההקלות שקיבל הנמל בעקבות המלחמה.

נמל אילת הופרט, בהסכמת ההסתדרות, בשנת 2010 לידי החברה הפרטית של האחים נקש למשך 15 שנה, עם אופציה להארכת התקופה בעשור נוסף. בפתח הדיון אמר ח"כ כסיף: "למדינה יש אינטרסים חיוניים בהפעלה של נמל אילת, לכן יש מגבלות על הפרטה שלו. במהלך השנים הייתה עלייה הדרגתית בהיקף הסחורות הנפרקות בנמל, והעובדים דרשו הסכם קיבוצי חדש. באוגוסט האחרון, עוד לפני המלחמה, הוכרז סכסוך עבודה, אבל המו"מ נקלע למבוי סתום".

בדיון (1.4) הדגיש ח"כ כסיף: "לפני כעשרה ימים הודיעה הנהלת הנמל שהיא עומדת לפטר 60 מתוך כ-120 העובדים. אך לנמל אין הפסדים, נהפוך הוא. יש תחושה לא נוחה של שימוש ציני של המעסיק במצב המלחמה כדי לפטר עובדים או להשתמש באיום לפטר עובדים כדי להרוויח". ח"כ יסמין

ארבעה ראשי מפלגות נעדרו

מהכנסת יותר מהמותר

ארבעה חברי כנסת שהם ראשי מפלגות: אריה דרעי (ש"ס) יאיר לפיד (יש עתיד), אביגדור ליברמן (ישראל ביתנו) ומנסור עבאס (רע"מ), עברו על חוק החסינות כשנעדרו מעל המינימום המותר מישיבות המליאה. ההיעדרות תגרוור אחריה סנקציות וקנסות שיוטלו עליהם, אם תוגש תלונה לוועדת האתיקה של הכנסת. כך חשף השבוע אתר התחקירים "שקוף".

על פי החוק, על חברי הכנסת להגיע לפחות ל-66% מישיבות המליאה. בתום מושב החורף של הכנסת נמצא שדרעי בתחתית הרשימה, כשנכח רק ב-23% מהישיבות, עבאס הגיע ל-52% מהדיונים, לפיד ל-55%, וליברמן ל-60%. "חבר כנסת החריג ביותר בכמות ההכרות הוא יו"ר ש"ס ח"כ אריה דרעי. דרעי הגיע לכנסת רק ב-14 ימים מתוך 60 הימים בהם התקיימו ישיבות במליאה, כלומר נכח ב-23% מהישיבות בלבד", נאמר בתחקיר.

יש לציין כי הרף המינימלי שנקבע, מביא בחשבון את העובדה שהפרלמנט הישראלי עובד כשמונה חודשים בלבד בשנה, וכי המליאה מתכנסת רק שלושה ימים בשבוע. הדבר נועד להותיר לנבחרי הציבור זמן לפעילות חוץ פרלמנטרית, כמו פעילות שטח מול אזרחים וחברי מפלגות, ארגונים וקבוצות.

במקרה של כנס החורף, הרף המינימלי היה השתתפות ב-40 ימי המליאה, מתוך 60 שהתקיימו סך הכול. יש לציין כי מספר זה נמוך מהרגיל, שכן חובת ההשתתפות צומצמה בשל המלחמה. ליברמן ולפיד תירצו לאחרונה את ההיעדרויות המרובות שלהם בהיותם יושבי ראש מפלגות. האמנם מדובר בתירוץ קביל? בדיקת "שקוף" מעלה כי מקביליהם מוכיחים שאין זה עניין גורף.

יו"ר חד"ש-תע"ל, ח"כ איימן עודה, למשל, ממוקם בנוכחות הכללית במשכן הכנסת במושב החורף בין 20 הראשונים. בדיקת הימים בהם נכח ח"כ עודה בכנסת מעלה, כי נכח ב-50 מתוך 60 הימים בהם פעלה המליאה, כלומר ב-83% מהימים והרבה מעבר למינימום הנדרש.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

מורי תכנית היל"ה המופרטת של משרד החינוך בעת השביתה בשבוע שעבר (צילום: כוח לעובדים)

גל סכסוכי עבודה בצל המלחמה

להסכמות בנושאים שבלב סכסוך העבודה – יוכלו יותר מ-400 העובדים לנקוט צעדים ארגוניים מיום חמישי הקרוב, עוד לפני חג הפסח.

יו"ר ועד עובדי ארקיע, ניצן בן-ארי, הודיע: "אני מצר על כך שהנהלת החברה החליטה לנקוט בפעולה דורסנית וחד-צדדית כלפי עובדים מסורים שלא מוחזרים מחל"ת לעבודתם. זאת בפרט בזמן שהחברה במגמת התאוששות". בעקבות לחץ ועד העובדים הודיעה השבוע (9.4) הנהלת החברה על השבת העובדים לעבודה.

עובדי הרשת למרכזים קהילתיים בגן יבנה הודיעו על סכסוך-עבודה ועל שביתה בעוד שבועיים. בשם 1,200 עובדי הרשת למרכזים קהילתיים, כבר הודיע ועד העובדים על שביתה לפני חג הפסח. בהודעה שנמסרה לממונה הראשית על יחסי עבודה נכתב כי העילות לסכסוך הן: "גרירת רגליים מכוונת מצד המעסיק במסגרת משא ומתן להסכם עבודה ראשוני ברשת. מעל שנה מתקיים משא ומתן להסכם קיבוצי ראשון". עוד הוסיף הוועד: "המעסיק פועל בהסתר לסיום העסקתם של כ-200 עובדים מכלל עובדי הרשת ולהעברת פעילות הצהרונים לידי קבלן חיצוני".

עובדי חברת שינדלר באשדוד, רובם טכנאי מעליות, פתחו ב-1 באפריל בשביתה בשל פגיעה בשכרם ובתנאיי עבודתם. במסגרתה לא ניתנו שירות תיקונים או חילוף לאלפי מעליות ברחבי הארץ. אבי מסיכה, יו"ר ועד העובדים, קרא להנהלה לפתוח במשא ומתן.

נמוז עובד

מורי קבלן, המרצים באוניברסיטאות, המורים העל-יסודיים והסגל הזוטר

נמשכים המאבקים במערכת החינוך ובהשכלה הגבוהה. מורי קבלן בתוכנית היל"ה, המלמדים נוער שנשר, השביתו בשבוע שעבר את הלימודים במחאה על כך ששכרם לא עודכן מאז 2018. הם שבתו במשך יממה, לאחר שהעיצומים שנקטו קודם לא עזרו. בארגון "כוח לעובדים" מזהירים שהצעד הבא יהיה שביתה ללא הגבלת זמן.

המורים העל-יסודיים מוסיפים אף הם לנקוט בצעדים ארגוניים במחאה על אי-קיום ההסכם עמם. הסגל הזוטר באוניברסיטת ת"א הכריז על סכסוך עבודה בגלל החשש לפיטורים המוניים. גם חברי הסגל הבכיר באוניברסיטאות לא רואים סוף למשא ומתן על תנאיי עבודתם שנמשך כבר שנתיים.

מועצת העובדים של התעשייה האווירית אישרה בשבוע שעבר (3.4) את הצעתו של היו"ר יאיר כץ להכריז על סכסוך עבודה בתאגיד. מדובר בחברה ממשלתית שהיא המפעל התעשייתי הגדול בישראל. בתוצרתו נעשה שימוש תכוף במהלך המלחמה הנפשעת ברצועת עזה.

כץ, בנו של שר התיירות חיים כץ (איש האגף הימני-קיצוני בליכוד) ולשעבר יו"ר הוועד, כתב לחבריו: "קיימתי פגישה עם נציגים מטעם הממונה על השכר באוצר. הצעתו של הממונה כוללת הפחתות שכר בגובה אלפי שקלים לעובדים רבים, אי מתן דרגות, וכן קנס כספי עצום דרך ויתור על פעימות השכר של הסכמי מסגרת (עבר ועתיד) ושינוי שיטת התגמול בגין עבודה בשעות נוספות".

תאגיד התעשייה האווירית סיים את 2023 בשיא הכנסות של כל הזמנים: ההכנסות הסתכמו בשנה שעברה ב-5.33 מיליארד דולר, גידול של 7% לעומת 2022. הרווח הנקי בשנת 2023 עלה ב-49% ל-318 מיליון דולר, לעומת כ-213 מיליון דולר אשתקד. מול זעם העובדים, רוקחים עמיר פרץ, יו"ר התעשייה האווירית, ואנשי האוצר קומבינה להרגעת הרוחות. פרץ התמחה בכך בעבר, בעת שכיהן כיו"ר ההסתדרות.

הסכסוך שהוכרז בתעשייה האווירית הוא רק אחד מני רבים שהוכרזו בשבועות האחרונים. במילים אחרות: המאבק המעמדי לא פוסק גם בעת שהתותחים רועמים.

ההסתדרות הכריזה בשבוע שעבר על סכסוך עבודה גם בחברה הוט מובייל. הסיבה: מבוים סתום במשא ומתן להסדרת פיצויי פרישה לעובדים שהעסקתם תסתיים במסגרת גל הפיטורים בחברה. סיבה נוספת: ההנהלה דרשה שהעובדים יוותרו על תוספות כלכליות, על אף שהוסכם עליהן בהסכם קיבוצי שנחתם רק לפני כמה חודשים – בספטמבר 2023.

אם לא ינוהל מו"מ מתוך רצון להגיע להסכמות בנושאים שבלב סכסוך העבודה – יוכלו העובדים בהוט מובייל לנקוט צעדים ארגוניים כבר ביום שלישי הקרוב. לפי ההסתדרות, התנהלות החברה היא בחוסר תום לב ובדרך שאינה מקובלת ביחסי עבודה בכלל, וביחסי עבודה קיבוציים בפרט. אלי כהן, יו"ר ועד עובדי הוט מובייל, אמר: "עובדי הוט מובייל מביאים את החברה להישגים ולרווחיות והם מנוע הצמיחה של הקבוצה. מספר העובדים בחברה הוא קטן והם בחזקת 'סיריט'. לכן לא רק שאין מקום לפטר שום עובד אלא שצריך למעשה לקלוט עובדים נוספים על מנת שלא ייפגעו העובדים וההסכמות שבהסכם הקיבוצי".

גם בחברת התעופה ארקיע הוכרז סכסוך בשבוע שעבר. מההסתדרות נמסר: "אם לא ינוהל מו"מ מתוך רצון להגיע

סרבנות מצפון בזמן מלחמה

טל מיטניק (מימין) במפגש שנערך השבוע (צילום: זו הדרך)

השיחה עבר מהשהות בכלא להחלטה לסרב באופן פומבי לשרת בצבא. לפני המלחמה בעזה החליט מיטניק לפרסם את החלטתו לסרב ככוונה להשפיע על השיח הפוליטי ולהעלות מודעות לכיבוש. אך עם פרוץ המלחמה חלה הדרדרות באווירה הציבורית והחמרה ברדיפה הפוליטית. "נעשה מפחיד לסרב", סיפר מיטניק, והוסיף כי אחרי שנרגע מעט הבין, שחשוב יותר לסרב דווקא כעת, על אף הסיכון שיוענש בחומרה רבה יותר. כשהתייצב מול ועדת המצפון לקבלת פטור משירות, עימתו אותו עם ראיונותיו לכלי תקשורת, כדי להוכיח שהוא "סרבן פוליטי, ולא סרבן מטעמי מצפון".

השפעת הסיור

צעיר בן 17 שאל מה עליו לעשות כדי לסרב באופן פומבי. בתשובה תיאר מיטניק את פעילותה של רשת מסרבות וציין את חשיבותה של חשיפה תקשורתית. מאז סירב להתגייס, נוספו לו אלפי עוקבים בטוויטר. הוא יודע על צעירים נוספים שבהשפעתו סירבו להתגייס. לדבריו, כמה פעמים אף זיהו אותו ברחוב – כולל פעילי ימין שנופפו כלפיו ב"הצדעת כהנא".

"התקשורת הישראלית מתעלמת מהסרבנים, במיוחד מאז החלה המלחמה. אך התקשורת הבינלאומית מגלה עניין", אמר מיטניק. סביב הסיקור של סירובו להתגייס גבר גם הסיקור של פעילות השמאל הישראלי בכלל. מיטניק הדגיש כי הוא מאמין שלמרות הייאוש, מצליחה הפעילות של השמאל העקבי נגד המלחמה לחולל שינוי בתפיסה הציבורית. לדוגמה: כניסת מונחים כמו הפסקת אש ופתרון מדיני לשיח של הזרם המרכזי במחאה נגד הממשלה. "בין אם השינוי יבוא בסוף מבפנים או מבחוץ, אנחנו צריכים להמשיך בעשייה בקרב החברה הישראלית", אמר.

קולות הגשם והרעמים גברו עד שכמעט לא ניתן היה לשמוע זה את זה. מיטניק ציין שבעיניו המעשה המוסרי והמעשה החוקי לאו דווקא חופפים. האלימות שמפעילה המדינה היא חוקית אך לא מוסרית, ואילו הסרבנות הבלתי-אלימה שלו היא מוסרית אך בלתי-חוקית. מיטניק הסביר כי היה מסרב להתגייס אפילו לצבא שווייץ, אף על פי שאינו צבא כיבוש ולא היה מעורב במלחמה מאז ראשית המאה ה-19. "צבא הוא הזרוע האלימה של המדינה", הבהיר. לקול מחיאות כפיים רמות, שגבר לרגע על שאון הגשם, הכריז מיטניק שאחרי שלושה חודשים בכלא כבר לא ישברו אותו.

בסיום הערב התנגן ברמקול השיר: Have you been to jail for justice? – האם ישבת בכלא למען צדק?

תאי גורן

כארבעים צעירים וכמה מבוגרים התקבצו באחד הערבים השבוע על גג תל-אביבי לשיחה עם סרבן הגיוס טל מיטניק (18). מיטניק השתחרר לאחרונה מתקופת כליאה נוספת בכלא הצבאי. את האירוע ארגנה רשת מסרבות, המאגדת צעירים שסירבו להתגייס לצבא מטעמים פוליטיים. את פני המשתתפים קידמו מיטניק והסרבנית סופיה אור, יחד עם פעילים נוספים שריצו בעבר עונשי כליאה על סירובם להתגייס.

למתאספים, ששוחחו ביניהם על סרבנות, על החוויות מהכלא ועל אקטיביזם בחוגי שמאל צעירים, חולקו עוגיות טבעוניות שקושטו בדגלי פלסטין. פה ושם נשמעו חיקויים של ח"כ עופר כסיף. כאשר התיישב הקהל במעגל כיסאות, החל לטפטף גשם קל.

לאחר הצגת רשת מסרבות ופעילותה, החל טל מיטניק לספר על חוויותיו בכלא הצבאי, בו ישב כבר 105 ימים. בתקופת הכליאה הראשונה, אמר, השיחות עם כלואים אחרים היו קשות: הם לא גילו הבנה למניעיו וכמה מהם אפילו קיללו אותו מאחורי גבו. "קשה כעת להביע דעות נגד המיינסטרים – בכלא ובחוץ", ציין. מיטניק סיפר כי שילב את השיח על הכיבוש והמאבק הפלסטיני בשיח על מאבקים חברתיים בישראל, כמו המאבק המזרחי, כדי להבהיר את הקשר ביניהם.

מפגש עם הפריפריה

"בכלא פוגשים את הפריפריה החברתית. חיילים עורקים ונכלאים מכל מיני סיבות – בדרך כלל כלכליות או נפשיות. חלקם נקלעו לסיטואציה מבלי להבין מה קורה", אמר מיטניק. רבים מהכלואים הם עולים חדשים או בני עניים שלא יכלו להרשות לעצמם לשרת בצבא בגלל הצורך לתמוך בכלכלת המשפחה. עם חלקם הצליח מיטניק להתחבר. כך חבר לעולה חדש מאתיופיה שערך מהצבא ולמילואימניק ערבי-דרוזי שלא ידע שהוא עריק משום שכלל לא קיבל צו 8, ואשר במהלך שהותו בכלא נולדה לו בת.

לבד מהחוויה החברתית, תיאר מיטניק את התנאים בכלא. מדי יום מוקצות לכל כלוא 7-10 דקות לשיחה בטלפון. הכלואים מקבלים עיתונים, אך רק את "ישראל היום". הם גם צופים בטלוויזיה, שפתוחה בדרך כלל על ערוצים 12 או 13, ולפעמים גם על ערוץ 14. לדבריו, את רוב הזמן העביר בשינה, בשיחות או במשחקי קופסא.

אביו של סרבן הגיוס בן ארד, המרצה כעת תקופת כליאה ראשונה בת 20 יום, שאל את מיטניק על הרגעים הקשים והרגעים הטובים בכלא. מיטניק השיב, כי הרגע הקשה ביותר היה כשניסה לישון, אך שותפיו לחדר – שהשתתפו בפלישה לעזה – התגאו בביזה של בתי אזרחים. לעומת זאת, הרגע הטוב ביותר היה כאשר עציר סיפר לו כיצד שינה את דעותיו בעקבות מפגשים עם ערבים: "הוא סיפר שלפני שנה-שנתיים היה גזען מוחלט, אבל כיום הוא מבין שכולנו בני אדם. הוא אמר שאם היינו שותפים לחדר באותה תקופה, הוא היה שונא אותי, אבל היום הוא מעריך אותי". רגע חשוב נוסף מבחינת מיטניק היה כאשר קיבל מעו"ד נועה לוי מכתב שעורר אותו "להרים את הראש. תמיד לזכור שעוד 30 שנה אסתכל אחורה ואדע שעשיתי את הדבר הנכון, לא משנה כמה קשה עכשיו". הגשם גבר והנאספים נאלצו להצטופף תחת סככה. מוקד

שוטרים מתנפלים על משתתף בהפגנה במרכז ירושלים נגד המלחמה בעזה, 29 במרס (צילום: פרי ג'וזלם)

מול המחאה החברתית - מבול הצעות חוק לכרסום החירויות שלוש שנות מאסר למתקרב לשוט

לחקיקה שאישרה את התמיכה בהצעה הפרטית בקריאה טרומית, החליטה שזו "תמתין להצעת חוק ממשלתית שתוכן בנושא".

הצעת החוק הפרטית של רביבו כוללת הוראת שעה למשך שלוש שנים לתיקון חוק סדר הדין הפלילי. בין השאר, מציע רביבו להקנות לקציני משטרה את הסמכויות הבאות בקשר לשחרור בערובה של חשודים בכל העבירות מסוג פשע: סמכות לאסור כניסה לאזור, ליישוב או לכל מקום בארץ למשך 45 ימים במקום מקסימום 15 ימים שהחוק מאפשר להם כיום; איסור לקיים קשר עם גורמים שהקצין יקבע למשך 45 יום, במקום 30 יום כיום; אפשרות להכפיל את משך ההגבלה שיטיל הקצין על חובת מגורים או הימצאות באזור או ביישוב מ-15 ימים כיום ל-30 ימים; והאפשרות לאסור יציאה ממקום המגורים של החשוד במשך כל שעות היממה או חלק ממנה (למעשה מדובר במעצר בית, אך ללא אישור שופט) מתקופה מירבית של חמישה ימים כיום ל-15 ימים.

שנת מאסר למעליב איש כוחות הביטחון

שישה ח"כים מישראל ביתנו (שבאופוזיציה!) בראשות יוליה מלינובסקי ואביגדור ליברמן הגישו הצעת חוק "לאיסור ביזוי אנשי כוחות הביטחון ופגיעה בכבודם". לפי ההצעה יוטל עונש מאסר של שנה או קנס על מי שיפריע לאיש כוחות הביטחון; על מי שיעליב איש כוחות הביטחון יוטל קנס. אותו כיוון משרתת גם הצעת החוק שיזמה בעבר ח"כ לימור סון הר מלך (עוצמה יהודית). לפיה תשונה ההגדרה של "פרסום" הקבועה בחוק, כך שזו תכלול גם סימון "לייק" ברשתות חברתיות. זו הצעה מסוכנת להרחבה של האיסורים הפליליים, אשר תוביל לכך שפעולה בודדה, שכלל איננה עולה לכדי פרסום, תוביל למאסר. הצעת חוק זו גם מציעה לשנות את מבחן ההסתברות ולהוריד את הרף הקבוע בו, כך שיהיה צורך להוכיח הסתברות "סבירה" ולא "ממשית", לפיה ההתבטאות תוביל לביצוע מעשה טרוו. חברה לסיעה, יצחק קרויזר, הציע להטיל חובות בנוזיקין בגין פרסומים האסורים לפי החוק, וזאת ללא הוכחת נזק. מדובר בפתיחת פתח לתביעות השתקה נגד גורמים המבקרים את הממשלה, ובכך להוות אפקט מצנן וצעד לצמצום השיח הציבורי.

שמואל אורניץ

בטרם יצאה הכנסת לפגרה ובעקבות התעצמות המחאה ההמונית נגד ממשלת הימין, הגישו חברי כנסת ימניים מהקואליציה ומהאופוזיציה שורה של הצעות חוק שנועדו לכרסם בחירויות הדמוקרטיות.

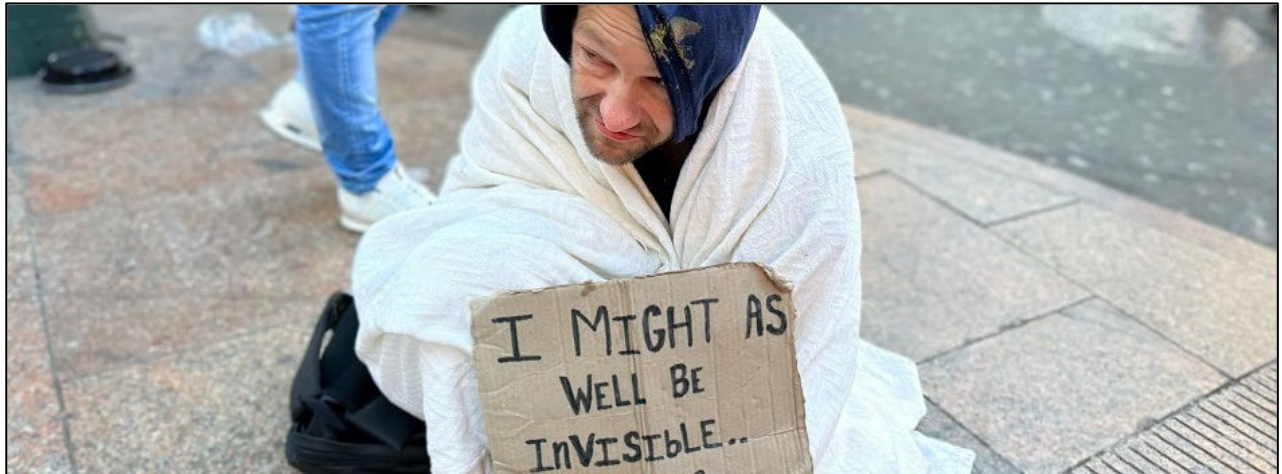
בשבוע שעבר הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק לפיה ייאסר על אזרחים להתקרב לשוטרים כחלק מ"איסור הפרעה לשוטרים בעת מילוי תפקידו" – ועליהם יהיה לשמור על מרחק של שני מטרים לפחות מהשוטר. אם תקודם, עלולה ההצעה לפגוע ביכולתם של אזרחים להפגין וכן לתעד את פעילות השוטרים. לפי התיקון לחוק שיזם ח"כ אשר שקלים (הליכוד), "העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטרים כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטרים, דינו – מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים".

שקלים טוען כי מדובר ביוזמה פרטית שלו ולא מטעם המשטרה, אך המשטרה תכננה בעבר לקדם חקיקה דומה. לפני כשנתיים וחצי, ניסה המפכ"ל יעקב שבתאי לכלול בחוק איסור התקרבות אזרחים לשוטרים כמרכיב בתוכנית הרב שנתית של משטרת ישראל. גם בדיווח ששודר לאחרונה בערוץ 11 נאמר, כי המפכ"ל מעוניין לקדם בחקיקה איסור על התקרבות למרחק מסוים משוטרים בשטח – אלא אם ביקש השוטר אחרת. "בשל העובדה שהדבר מצריך תיקון חקיקה, צוות בראשות היועצת המשפטית של המשטרה עוסק בכך", נאמר בשידור.

סמכויות נוספות למשטרה

במקביל דנה הוועדה לביטחון לאומי בראשות ח"כ צביקה פוגל (עוצמה יהודית) בשבוע שעבר (3.4) בהצעת חוק פרטית של ח"כ אליהו רביבו (ליכוד) שמטרתה להרחיב באופן קיצוני את סמכויות המשטרה בנוגע לקביעת תנאי שחרור בערובה לחשודים בעבירות חמורות. לפי ההצעה, תוגדל פי שלוש תקופת הזמן שיוכלו קציני משטרה להרחיק חשודים מכל אזור, לקבוע להם מעצר בית והגבלות ללא אישור שופט, וכל זאת ללא הסכמת החשוד.

ההצעה, שאושרה כבר בקריאה ראשונה, מקודמת בוועדה למרות התנגדות עזה של משרד המשפטים ושל הסניגוריה הציבורית. ההצעה מקודמת גם חרף העובדה שכבר מונחת הצעת חוק ממשלתית בנושא, ולמרות שוועדת השרים

דר רחוב בניו-יורק (צילום: אנשים שקופים)

יומן אמריקאי: דרי רחוב במסצ'וסטס

רבים מדרי הרחוב מבקרים בספרייה כדי לקרוא, לשאול ספרים, להרכיב פאזלים, להטעין את המכשירים הסלולריים הניידים או פשוט לשבת במבנה חם. בשעות העבודה, פועלת בספרייה מערכת הסעדה התנדבותית משוכללת של ארגוני רווחה, הדואגים למזון לדרי הרחוב.

לפי התרשמותי, ישנם דברים שכדאי לחברה הישראלית ללמוד מהנעשה בתחום דרי הרחוב בארצות-הברית.

ליאור קיי, ארה"ב

מגורים ברחוב אינם תופעה שולית בארצות-הברית, אלא מציאות חיה של המוני אמריקאים "נורמטיביים". לכן החברה לא מנסה להיאבק בתופעה אלא להכיל אותה.

בהשוואה לישראל ולמדינות האירופיות, תופעת דרי הרחוב בארה"ב נרחבת ומקיפה כמיליון נשים וגברים. רובם נמצאים בערים הגדולות: ניו יורק, סן פרנסיסקו, לאס וגאס, סיאטל, בבירה וושינגטון ובעוד ערים רבות. במסע שלי בכמה מהערים האלה, ראיתי מחנות של דרי רחוב, יחידים ומשפחות כאחת. בניו יורק ובשאר הערים מנסים להקים למענם מקלטים המוניים. חבר טוב שלי מניו יורק, ישראלי במקור, עובד סוציאלי ומנהל מקלט גדול לדרי רחוב, סיפר לי בגאווה שעיריית ניו-יורק שיכנה את רוב חסרי הבית במקלטים.

מיליוני עובדים במשרה מלאה גרים ברחוב

דרי הרחוב בארה"ב שונים מדרי הרחוב שאנחנו רואים בתל אביב. בארה"ב ישנם מיליוני אנשים, כולל במעגל החברתי שלי, "שהתנסו" מתי שהוא במגורים ברחוב. הסיבות לכך רבות: פיטורים מהעבודה, דמי שכירות מטורפים בערים הגדולות, משבר חיים פיסי או נפשי.

יוקר המחיה האמריקאי לא מאפשר חיים נורמטיביים בערים הגדולות, זאת על אף שמשאבי הרווחה בהן גדולים מאשר בפריפריה. יש גם מקרים של דרי הרחוב העובדים במשרה מלאה (9:00-17:00) בשכר המינימום שהוא 15 דולר לשעה (למשל, מכרים מהמעגל החברתי שלי). שכר כזה אינו מספיק לצרכים הבסיסיים של החיים. לכן בסוף היום הם חוזרים לישון ברכב שקנו פעם ב-500 דולר. הדלק שהם מצליחים לרכוש מאפשר להם, במקרה הטוב, להפעיל את המזגן וכך להתגונן מהקור האופייני לחורף האמריקאי.

לפי הגישה הליברלית הנפוצה בארה"ב, אי-אפשר לצמצם את תופעת דרי הרחוב ולכן יש להכיל אותה. כך, למשל, בעיר הקטנה נורת'האמפטון שבמדינת מסצ'וסטס הליברלית בה אני גר בביקור הנוכחי, דרי הרחוב נמנים עם מה שהאמריקאים אוהבים לכנות קהילה. אזרחים מברכים את דרי הרחוב הקבועים בשלום. ישנה גם עמותה של דרי רחוב שתפקידה לאסוף את האשפה מהבתים, תחום שהופרט בעיר בעבר.

בפתח בתי הקפה והמזללות עומדים דרי רחוב. מקובל לשאול אותם אם הם מעוניינים בהזמנה לקפה או למנת מקדונלד'ס. במרכז העיר יש ספריה ציבורית, אשר באחד מחדרי הנוחיות שלה ישנן מקלחת ועמדה המספקת מזרקים ומרחב סטרילי להזרקה.

מפגש של ארגונים יהודיים

אירופיים נגד המלחמה בעזה

מפגש של שמונה ארגונים יהודיים אירופיים הפועלים נגד המלחמה בעזה נערך בפריס ב-30 במאוס. ארגונים אלה ברובם מגדירים עצמם אנטי-ציוניים. בין היתר השתתפו בכנס פעילים מצרפת, מבלגיה, מגרמניה, מהולנד ומבריטניה. במסגרת המפגש נערכו ארבעה מושבים בנושאים: רצח העם בעזה והמאבק בקולוניאליזם; לחשוב מחדש על הגולה; להיאבק נגד הדיכוי בצרפת; והמאבק באנטישמיות. פעילי הארגונים לוקחים חלק פעיל במחאה נגד המלחמה בעזה ותובעים הפסקת אש בלחימה.

בתחילת הדיון תקפה מישל סיבוני, מראשי ההתאחדות הצרפתית-יהודית למען השלום, את הטענה הרשמית הישראלית לפיה התקיפה הרצחנית של החמאס ב-7 באוקטובר ביישובי העוטף "היא הפוגרום האנטישמי הגדול מאז תום מלחמת העולם השנייה". לדברי סיבוני, ממשלת הימין הישראלי מנסה לקדם נרטיב לפיו קיימת זהות מוחלטת בין כלל היהודים בעולם לבין מדינת ישראל והציונות. לפיכך, בכל מקום על היהודים לצדד ברצח העם המבוצע ברצועת עזה. "גם ממשלת צרפת אימצה את הגרסה לפיה ציונות שווה יהדות. היא גורת אותנו להזדהות עם מעשה הנפשעים של ישראל", הוסיפה.

סיבוני סבורה, שממשלות המערב מאמצות את התעמולה הישראלית לפיה "זה אנחנו או הם". זאת במטרה לחפות על המעש הקולוניאלי הישראלי ועל כיבוש השטחים הפלסטיניים. משתתפי הכנס לא נפלו למלכודת זו.

נמרוד עובד

הסופר האירי קולום מק'קאן מציע דרך לסיום הסכסוך "אפירוגון": רומן דו-לאומי נוקב

הרפובליקאים בצפון אירלנד נוהגים לקשט את שכונותיהם בדגלי פלסטין והלויאליסטים נוהגים לקשט את שכונותיהם בדגלי ישראל ובריטניה. כמו הסכסוך הישראלי-פלסטיני המזרח-תיכוני הועתק באופן סמלי לאי צפוני קטן סמוך לאנגליה.

שיר הלל לאנושיות

הכרתו של מק'קאן את הסכסוך הלאומי בו הוא גדל הופכת את כתיבתו על הסכסוך המקומי לאותנטית ורגישה לפרטי הפרטים של הנפש הישראלית וזו הפלסטינית. הרומן הוא שיר הלל לאנושיות של ישראלים ופלסטינים שאולי נשכחה, שנזנחה ונרמסה בידי מנהיגים ישראלים ופלסטינים ובמציאות שותתת דם.

בסאם עראמין שגדל במערה בדרום הר חברון והיה לוחם פת"ח; רמי אלחנן, בן לניצולי שואה מהונגריה, טנקיסט במלחמת יום כיפור 1973, שגדל בירושלים - שניהם בני אנוש במלוא מובן המילה. רק לאחר מכן שניהם קורבנות הסכסוך. מק'קאן מרבה לצטט את עראמין שאמר: אינני הקורבן, הקורבן הוא חייל מג"ב שירה בבתו למוות.

מק'קאן קורא ברומן שכתב לסיום הסכסוך תוך הבלטת האנושיות של שני הצדדים: מהאישי ללאומי. הוא קורא לנו, ישראלים ופלסטינים, להכיר באנושיות, בכאב של השני. הדומה והמאחד גוברים על השונה והמפריד. מתחת ללאומיות, לגדרות ולמלחמות ישנם בני אדם, ישראלים ופלסטינים.

זוהר אלון

שבוע עיר / לריסה מיכר

עכשיו זו העונה / יהונדב פרלמן

בְּיַרְדֵּה לַחֲנִיָּה שְׁמַעְתִּי תְרוּעַת אֲזַהְרָה מִפְּרַת
וְאִז טְפִיפַת רִגְלִים נִחְפְּזֹת עַל הָעֲלִים
שֶׁתַּחַת עֵץ הַשֶּׁסֶק.

תְּזִיר צְעִיר בְּגִיל בַּר מִצְנָה הַתְּרַחַק
לְכוּן חֲבָלֵי הַפְּכִיסָה שֶׁל הַשְּׂכָנִים.
הַמְשַׁכְּתִי לְרִדֹת הַתְּזִיר סָב עַל עֵקֶבְיוֹ
וְרַק אִז הַכְּתָנִתִּי בְּרַעְהוֹ נוֹבֵר בְּאֲדָמָה.

בְּאוֹתוֹ יוֹם רָאִיתִי בְּרֶשֶׁת
תְּמוֹנָה שְׂצֻלְמָה מִמְּרַפֶּסֶת:
אֲמָא תְּזִירָה וְסִבִּיבָה
מִפְּסָפְסִים שְׁלוֹשָׁה בְּצֻבַע מוֹקָה.

עֲכָשׁוּ זֹה הָעוֹנָה
הַתְּזִירִיִּים שֶׁפְּגִשְׁתִּי כְּבָר עֲצָמָיִת מְשׁוּטָטִים
בְּרַחוּבוֹת עִיר הַפְּרָמָל
עוֹד מְעַט תַּחְלִנָּה לְעֵלוֹת שִׁירוֹת מֵהוֹאֲדִי
תְּזִירוֹת נוֹהֲגוֹת אֶת צְאָצְאֵיהֶן
בְּכוֹחָה שֶׁל הַבְּטָחָה תְּזַקֶּה מִבְּרִזָּל
לְמִצָּא קְסָמִי קְסָמִים מְטַעְמִי מְטַעְמִים
בְּקַפְסוֹת הַפְּלִסְטִיק הַיְרַקוֹת הַפּוֹזוּרוֹת בֵּין הַבְּתִים.

הרומן "אפירוגון", שפורסם באחרונה, הוא פרי מחקר וראיונות שערך הסופר האירי קולום מק'קאן בישראל ובפלסטין. תרגומו לעברית שהופיע בהוצאת ספרי נובמבר עורר גל רדיפה פוליטי. עיריית חיפה אסרה להשיקו בבית הגפן העירוני והאירוע עבר למרכז מוסאוא. האיסור היה כה זר לעיר הידועה בחיים המשותפים בה. ואכן לאחרונה הדיחו התושבים את ראשת העיר עינת קליש רותם שאסרה על ההשקה בבית הגפן..

הבחירה בחיפה הולמת את השקתו של רומן דו-לאומי כמו "אפירוגון". הרומן מתחקה אחר רמי אלחנן, ששכל את בתו סמדר בפיגוע ברחוב' בן יהודה בירושלים ב-1994, ואחרי בסאם עראמין שחייל ירה בבתו ב-2007, בעת שקנתה ממתקים בכפר ענאתא, צפונית-מזרחית לירושלים. הקשר הקרוב בין רמי ובסאם משך את מק'קאן לכתוב את סיפורם ודרכו - לתאר את הסכסוך בכללותו.

רמי ובסאם הם מהמייסדים של פורום המשפחות השכולות ושל הארגון לוחמים לשלום. באופן טרגי ומקרי דרכיהם של התלכדו פעמיים: פעם אחת בארגון משותף של לוחמים ישראלים ופלסטינים לשעבר, ובפעם השנייה - בארגון משותף של משפחות שכולות ישראליות ופלסטיניות. שני הארגונים משלימים זה את זה כמו הסיבה שהיא הסכסוך והתוצאה שהיא אובדן ואבל.

פחד מהאחר

הספר שובר את מושגי הזמן (כתיבה מההתחלה לסוף והסוף להתחלה); והמרחב (גיבורי הספר חיים בשני צידי הגדר ועוברים דרכה לצד השני); ואת כללי הרומן הקלאסיים. הכתיבה היא אנקדוטלית ושזורת את הכאב והאובדן של רמי ושל בסאם. הם אינם אויבים זה לזה; הם אבות שכולים; הם בצד של המשפחות השכולות שאיננו יודע לאום או דת.

"כבר בהתחלה קלט שאנשים פוחדים מהאויב כי הם מבוועתים מכך שחייהם אולי יימהלו, שהם יאבדו את עצמם בסבך ההיכרות ההדדית" (עמ' 123). "זאת טרגדיה שאנחנו צריכים להוכיח כל הזמן שאנחנו בני אנוש. לא רק לישראלים אלא גם למען ערבים אחרים, אחינו ואחיותינו, לאמריקאים, לסינים, לאירופים. למה זה כך? אני לא נראה כמו בן אנוש? אני לא מדמם כמו בן אנוש?" (עמ' 226). "הכאוס היה הדלק של ישראל, זאת הייתה ארץ שנבנתה על לוחות טקטוניים נעים, דברים התנגשו כל הזמן. הכל הוביל לקצה, לרגע הקרע הבא, אבל החיים נעשו חדים יותר ברגעי סכנה" (עמ' 356).

ציטוטים אלה מתוך הספר מתארים פאזות ומצבים אנושיים: פחד מהאחר, טרגדיה או טרגיות, כאוס וקיצוניות. זה הקו המחבר של הספר והקו המחבר של המציאות הישראלית-פלסטינית ב-100 שנים האחרונות. כיצד עוצרים את הכאוס? גם תקופות של רגיעה הן עצם תקופות טרום כאוס ואינן רגיעה אמיתית או שלום, שהפך בימינו מילה מגונה.

הסופר מק'קאן יודע דבר או שניים על סכסוכים אתנו-לאומיים. העם האירי סבל במשך 700 שנים כיבוש, השפלה, פגיעה, הרעבה, טבח והפשטה מהאנושיות. למתבוננים מבחוץ זה היה בלתי-נתפס שעם לבן (אנגלים) ישעבד עם לבן אחר (אירים). כמו שלרבים בעולם בלתי נתפס כי שנים ארוכות העמים היהודי והפלסטיני, הדומים בכל כך הרבה מובנים, ישפכו זה את דמו של זה ללא רחמים וללא הבחנה.

לחקור בנירים בחשד להסתה לרצח עם

התבטאויות שקראו במפורש להשמדה המונית של אזרחים תושבי עזה. קשה לנתק את ההתעלמות השיטתית מהתבטאויות של שרים בממשלה, אשר אחראית למתקפה על עזה, לבין ההיקף העצום של הרג אזרחים בלתי-מעורבים במסגרתה, בהם אלפים רבים של ילדים ונשים."

עדאלה, המרכז המשפטי לזכויות המיעוט במשפט, דורש מרשויות האכיפה לחקור התבטאויות של נבחרים בחשד להסתה להשמדת עם. הפניה שנמסרה בשני (8.4) כללה עשרות דוגמאות מתוך מאגר של יותר מ-500 פרסומים מסיתים. הפניה הועברה בחלוף חודשיים ומעלה מהחלטת הביניים של בית הדין בהאג, אשר הורתה לישראל לפעול להעמדתם לדין של מסיתים להשמדת עם. "נוכח ההצהרות של היועצת המשפטית ופרקליט המדינה לפיהם גורמי האכיפה בוחנים מספר מקרים, אנו דורשים לקבל דיווח על פתיחה בחקירה של התבטאויות מסיתות", נכתב בפנייה.

הדרישה של עדאלה נמסרה לשר המשפטים יריב לוין, ליועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב מיארה, לפרקליט המדינה עמית איסמן ולמפק"ל המשטרה יעקב שבתאי. הפונים דורשים לפתוח בחקירה של נציגי ציבור ושל אישים אחרים בחשד לביצוע עבירת הסתה להשמדת עם, כפי שזו מוגדרת בחוק הישראלי.

המכתב, אותו העבירה המנהלת המשפטית של מרכז עדאלה ד"ר סוהאד בשארה, מפנה גם ל-40 דוגמאות ספציפיות של התבטאויות פומביות מסיתות מפי אישים שונים. ביניהם - נשיא המדינה, ראש הממשלה, שרים, חברי כנסת ורבנים. כמה מן ההתבטאויות הללו אף צוטטו בהחלטת בית הדין בהאג: כזאת הייתה, למשל, קריאתו של בנימין נתניהו לנקום את מעשי הרצח של החמאס ה-7 באוקטובר על ידי הפיכת "עיר הרשע" כלשונו, לעיי חורבות, וההפניה לציוויו מהתורה: "זכור את אשר עשה לך עמלק".

האמנם נפתחו חקירות?

ב-9 בינואר פרסם משרד המשפטים הודעה מטעם היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה בה הובהר כי קריאות אשר יש בהן כדי לקרוא לפגיעה מכוונת באזרחים בלתי-מעורבים עלולות להיות עבירות פליליות, וכי "בימים אלה מצויים מספר מקרים בבחינה של גורמי אכיפת החוק". מרכז עדאלה, שדרש כאמור לפתוח בחקירה בגין ההתבטאויות המסיתות, תבע מהנמענים להשיב גם על השאלה, האם נפתחו חקירות כלשהן בגין הסתה להשמדת עם, הסתה לטרור, הסתה לגזענות, הסתה לאלימות או כל עבירה אחרת בגין הפרסומים הללו או פרסומים אחרים בעלי אופי דומה.

ד"ר בשארה מסרה: "שעה שהקדישו מאז 7 באוקטובר מאמצים חסרי תקדים לדיכוי שלא כדין של חופש הביטוי הפוליטי הלגיטימי של האזרחים הערבים, התעלמו רשויות האכיפה כמדיניות מקריאות ישירות ומפורשות של אישים רמי דרג להרוג פלסטינים בלתי-מעורבים בעזה. רק כאשר הובהר, כי התנהלות זו עלולה לעמוד בליבו של דיון בתביעה בינלאומית המתנהלת נגד ישראל בהאג, מיהרו היועצת המשפטית לממשלה ופרקליט המדינה להצהיר, כי טענות מעין אלה נמצאות בבדיקה. אלא שמאז לא נודע אפילו על חקירה אחת, לא כל שכן על כתב אישום אחד, בגין

השר גלנט מונע מח"כ

כסיף לבקר סרבנים בכלא

ח"כ עופר כסיף (חד"ש) מסר בשני (8.4) כי יעתור לבג"ץ תוך שבוע ימים אם תימשך מניעת ביקוריו אצל סרבני כיבוש הכלואים במתקן צבאי (ר' עמ"6). לדברי כסיף, התנהלותו של שר הביטחון יואב גלנט היא פגיעה משמעותית ובלתי-סבירה בתפקודו ובחובתו של חבר כנסת לפקח על רשות ממשלתית. ח"כ כסיף ניסה בשבועות האחרונים לתאם ביקור אצל שלושה סרבני מצפון שנכלאו, אך בקשותיו לא זכו במענה ענייני. במכתב ששלח לפרקליטות המדינה עו"ד מיכאל ספרד צוין, שהתנהלות שר הביטחון מחזקת דפוס של מניעה בפועל של ביקורים של חברי כנסת בבתי הכלא הצבאיים. ספרד הוסיף, כי זו "מדיניות מכוונת ובלתי חוקית", המתעלמת מהנחיות מפורשות של יועמ"שית הכנסת. "בשל העובדה שהעצורים בכלא הצבאי נשפטים לתקופות מחבוש בנות מספר שבועות, משמעות עיכוב המענה מלשכת השר היא הלכה למעשה מניעת הביקורים", הוסיף.

חד"ש - סניף תל אביב

סיכום הבחירות המקומיות

בהשתתפות חברי המועצה אמיר בדראן,

שולה קשת ואיתמר אבינרי

יום שלישי, 16.4, 20:00

אולם הגדה השמאלית, אחד העם 70, ת"א

בנק"י תל אביב

פסטיבנקי - ממלחמה לשותפות

מופעי מוסיקה יהודית-ערבית

דוכני של אמנים ושל ארגונים

ונאומים של פעילי שלום ושותפות

יום שישי, 19.4, 11:00

אולם הגדה השמאלית, אחד העם 70, ת"א

זו הדרך ברשתות החברתיות

zoha.org.il

וואטסאפ

טוויטר

פייסבוק

אינסטגרם

טלגרם

